

Telia ühiskondliku mõju raport 2023

01. Keskkond

02. Digitaalne kaasatus

03. Privaatsus ja turvalisus

04. Telia tööandjana

05. Järelsõna

01

Keskkond

Keskkond

Teekaart, mis aitab Telial saada 2030. aastaks
nii CO2 emissiooni kui ka jäätmevabaks

2019

Telia Company püstitas ambitsioonikad keskkonnanäesmärgid, saamaks 2030. aastaks emissiooni -ja jäätmevabaks kogu oma väärtusahelas.

2022

Telia Company püstitas nullnetoheite eesmärgi. Telia on alates 2018. aastast vähendanud oma tegevuse CO2e heitkoguseid 85% võrra.

2021

Telia Company sõnastas eesmärgid aastateks 2023 ja 2025 ning neist tulenevalt pani Telia Eesti paika fookuseesmärgid aastaks 2022.

2023

97% arvetest on e-arved.

ZERO
CO₂

ZERO
WASTE

100%
ACTION

Tulevastel aastatel on kogu **Telia Company** täitnud järgmised eesmärgid

2025

Telia enda tegevusega seotud emissioonid on vähenenud kaks korda.

Telia müüdavate seadmetega seotud emissioonid on vähenenud 29%.

72% Telia tarnijatest on võtnud kasutusele teaduspõhised kliimaeesmärgid.

2040

Telia on saavutanud kliimaneutraalsuse (netonull).

2023

50% töötajatest on seadnud isiklikud eesmärgid, mis suhestuvad Telia fookusteemadega.

2030

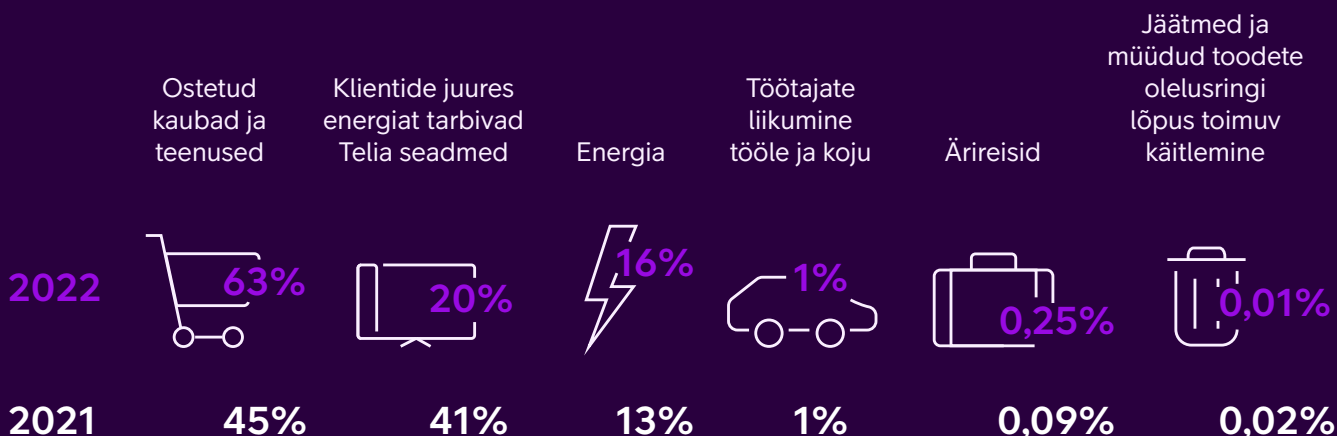
Telia tegevus nii emissiooni kui jäätmevaba läbi kogu oma väärtusahela.

*Kliimaneutraalsus oma tegevuste raames tähendab skoop 1 ja skoop 2 arvestust. Telia Company kasutab 100% taastuvatest energiaallikatest pärinevat elektrit kõigis riikides. Ülejäänud kasvuhoonegaaside heitkogused, mis ei ole taastuvatest allikatest, nt tööreisid ja autopark, kompenseeritakse ning jätkatakse jõupingutusi kõigi heitkoguste vähendamiseks.

*Kooskõlas Science Based Targets initsiatiivi ja Net Zero Standards metoodikaga

Telia emissioonide jagunemine kogu väärtusahela lõikes

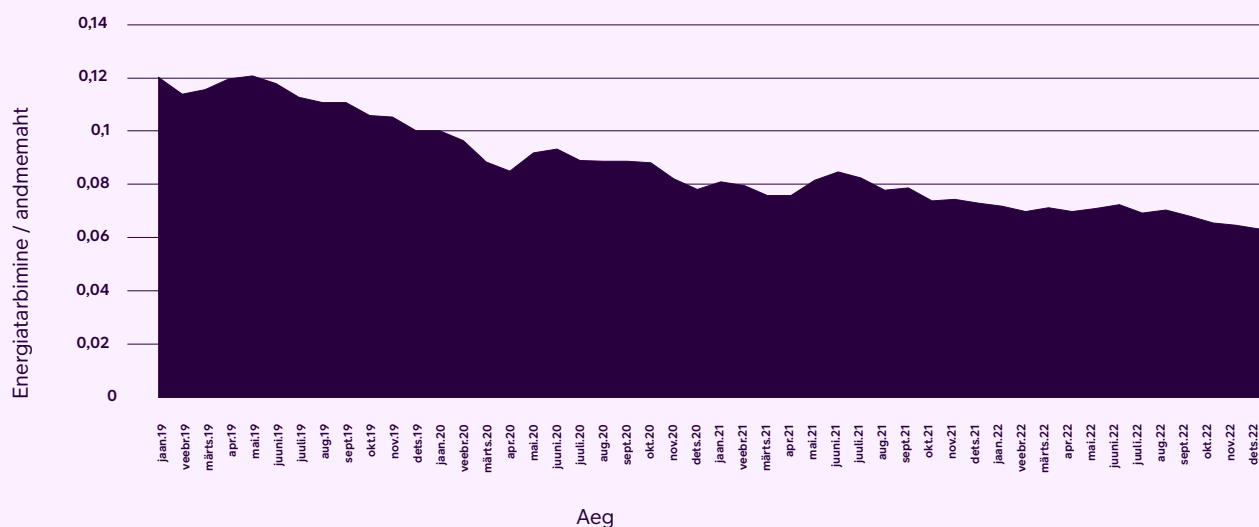
Metoodika: Green House Protocol

Energiatarbimine ja roheline energia

Telia otsib aktiivselt uusi võimalusi eri taastuvenergialiikide kasutamiseks otseallikast, olgu selleks siis päikesepaneelid või tuuleenergia. Ostame jätkuvalt 100% taastuvat elektrienergiat, millega kaetakse ära Telia ja serverikeskuste klientide tarbimine.

Energiatarbimise ja andmemahtude edastamise suhe

Tagasime, et ühe ühiku andmehulga edastamiseks kuluv hulk oleks aasta-aastalt väiksem.

Ülevaade 2022. aasta olulisematest energiaga seotud saavutustest

Saime valmis roheenergiastrateegia

Alustasime energia ostmisega Telšiai tuulepargist, kus toodeti 8% Telia Eesti aastasest kogutarbimisest. Telšiai tuulepargist soetatava tuuleenergia maht kasvab järk-järgult, moodustades 2024. aastaks u 50% Telia Eesti elektrienergia vajadusest.

Testisime diisलगeneraatorite asendamist vesinikul põhinevate generaatoritega

Lõime käed Eesti idufirmaga PowerUP Energy Technologies, kelle toodetud uuenduslikke ja keskkonnasõbralikke vesinikul põhinevaid generaatoreid katsetatakse mobiilsidetugi-jaamade toimimise tagamiseks elektrikatkestuste korral.

Esimest vesinikul baseeruvat generaatorit katsetati edukalt Telia Raudalus asuva mobiil-

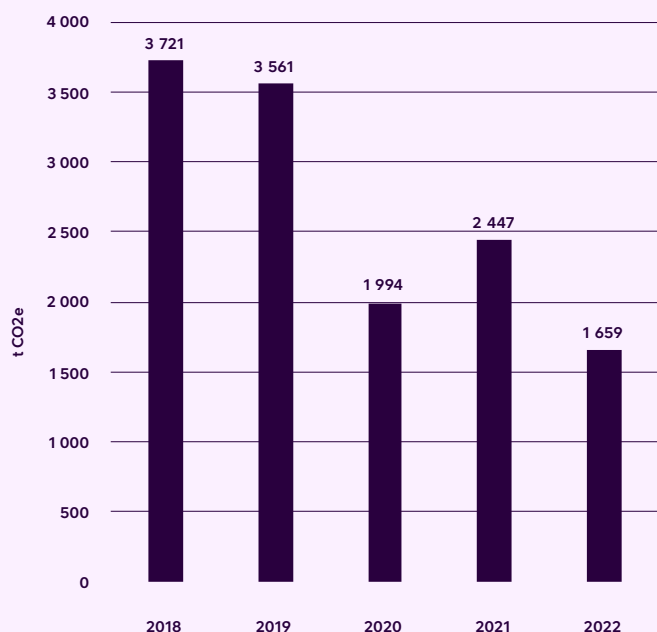
sidemasti juures, kus kasutati kahte 1 kW võimsusega vesinikul põhinevat generaatorit ja kahte üheksaliitrist vesinikusilindrit. Praktikas tähendab see, et tugijaam lülitub voolukatkestuse korral mõne sekundiga vesinikutoitele ning tagab niimoodi piirkonnas harjumuspärased mobiilsideteenused kuni neljaks tunniks, mille jooksul õnnestub enamasti taastada tavapärane elektritoide.

Elektriautod ja autode jagamine

2022. aasta lõpuks oli Telia Eestis kasutuses 28 elektriautot, mis on pea 20% kogu Telia autopargist (s.o teadaolevalt suurim osakaal Eesti suurte autoparkide seas).

Telial on nutikas autode jagamise süsteem: Telia autod on mõeldud kasutamiseks töösõitudeks, aga nendega on võimalik teha ka erasõite.

Telia enda emissioonide muutus 2018 - 2022. aastatel

Telia enda tegevusega seotud emissioonid olid 2022. aastal 1659 t CO₂e

Telia enda emissioonid on:

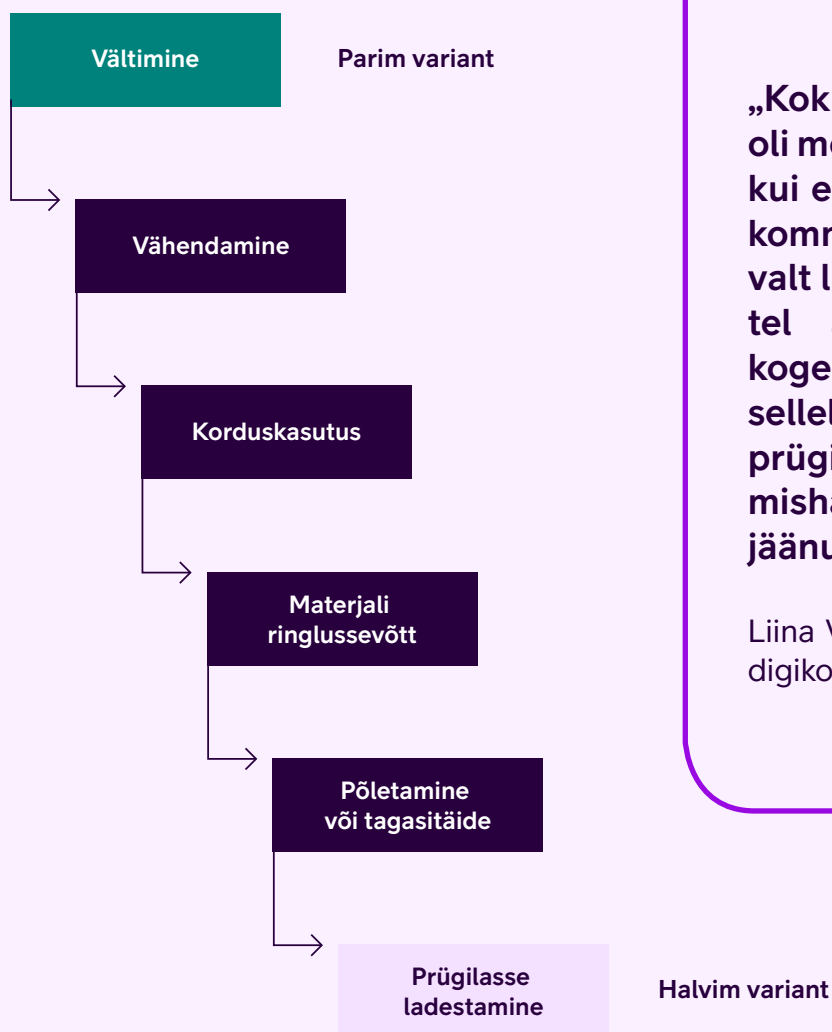
- Telia **OTSENE ENERGIAKASUTUS** (varutoiteks kulunud kütused, jahutusseadmete külmained)
- Telia **KAUDNE ENERGIAKASUTUS** (kaugküte, elekter)
- Telia **ÄRIREISID** (lennukid, rongid, hotellid, isikliku autoga tehtud ärisõidud)
- Telia **AUTOD** (ettevõtte autod, ühisjagatavad autod)

Võrreldes 2018. baasaastaga on emissioonid vähenenud 54%.

Jäätmed, digiprügi ja ringmajandus

Euroopa Liidus on e-jäätmete kogumine maailma kõrgeimal tasemel (42,5%), aga samas tekib neid elaniku kohta ka kõige enam (16,2 kg). Eestis tekib elaniku kohta 13,1 kg e-jäätmeid.

Allikas: The Global E-waste Monitor 2020

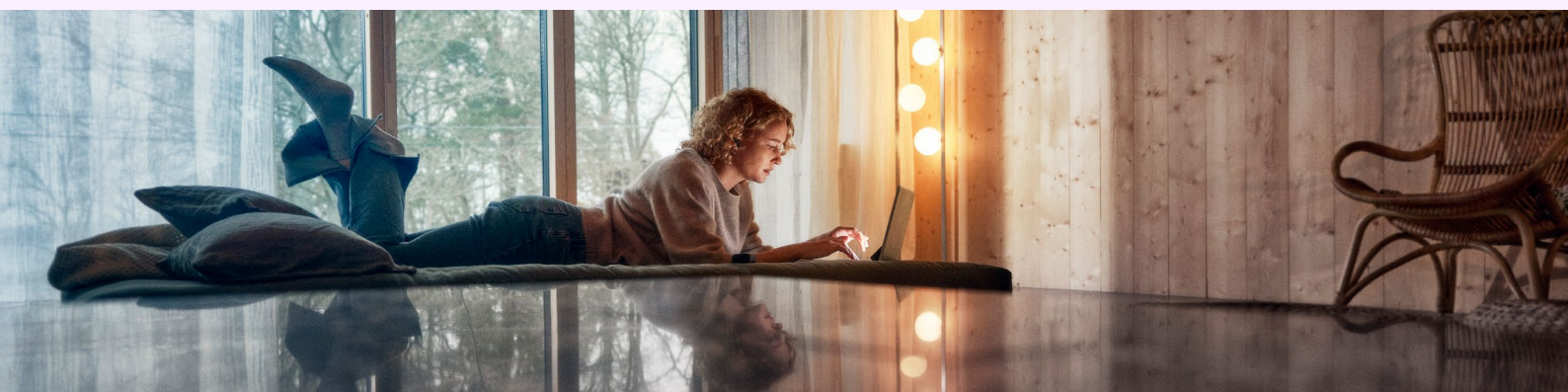

Nii digiprügi vähendamise kui ka elektroonikajäätmete kogumisaktsioonid löid uusi rekordeid.

Lisaks otsesele mõjule aitavad need kampaniad kaasa ka positiivset muutust loovate harjumuste kujundamisele.

„Kokkuvõttes võime öelda, et tänavu oli meil palju rohkem digikoristajaid kui eelmisel aastal. Paljud osalejad kommenteerisid, et neil oli tunduvalt lihtsam koristada, kuna eelmistel aastatel on digikoristamise kogemus juba omandatud – tänu sellele pole jõudnud nii palju uut prügi tekkida ja mõni hea koristamisharjumus on vahepeal ka külge jäänud.“

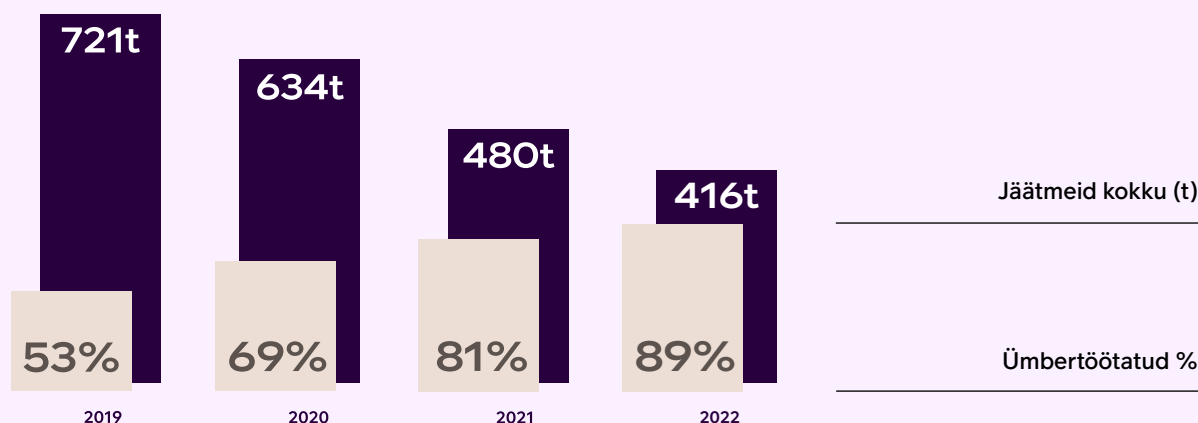
Liina Vakraõm, programmi „Roheline kool” digikoristusnädala koordinaator

Ülevaade 2022. aasta olulisematest jäätmetega seotud saavutustest

- Keskendusime võrguseadmete taaskasutamisele ja/või mittevajalike seadmete edasimüügi korraldamisele. Aasta jooksul vaatasime üle kõik seadmevarud ning analüüsisime nende vajalikkust. Tarbetud seadmed saime oma heade partnerite abil edasi müüa.
- Jäätmete hulk on jätkuvalt vähenenud ja ümbertöötatud jäätmete osakaal suurenenud.

Digiprügi

Alates 2018. aastast on Telia Eesti algatusel juhitud tähelepanu inimeste tekitatud digitaalsele prügile. 2022. aastal toimus järjekorras neljas digikoristuspäev.

2022. aastal koristasid oma digiprügi:

- üle 10 000 eraisiku
- ligi 400 ettevõtet

Elektroonikajäätmed

Vanaelektroonika kogumisele ja nõuetekohasele utiliseerimisele andsid hoogu kaks sündmust: digikoristuspäev ja kampaania „Nutijaht“, mida korraldab Telia koos Kuuskoskiga.

Võrreldes 2021. aastaga koguti „Nutijahi“ käigus 162,96% rohkem seadmeid (kokku üle 4,5 tonni).

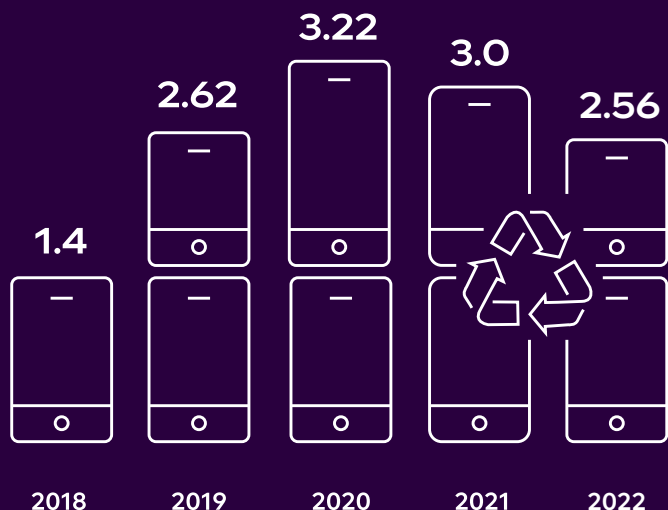
Jäätmeid koguti üle Eesti:

- 1200 kg Raplas
- 900 kg Rakveres
- 700 kg Tallinnas
- 600 kg Viljandis
- 400 kg Paldiskis

Ka 2023. aastal hakatakse digikoristuspäeval vanaelektroonikat koguma.

Telia taaskasutab ka kliendiseadmeid nagu ruuterid ja digiboksid

Kliendiseadmete taaskasutus (mEUR)

2022. aastal laiendas Telia ka oma uuskasutatud seadmete kaubavalikut.

2021. aastal hakkasime müüma kasutatud nutitelefone, 2022. aasta suvel lisandusid tootevalikusse ka sülearvutid ja nutikellad.

Endiselt on Telias kasutusel ökoreitingusüsteem, mis hindab ja näitab seadmete kogu elutsükli keskkonnamõju. Nii paraneb klientide teadlikkus ja tarnijate motiveeritus oma tegevuse ning seadmete negatiivset mõju vähendada.

Saime Rohetiigri esindusorganisatsiooni liikmeks ning seadsime koostöö sihiks lisaks üldisele kompetentside ja koostöö arendamise ka just jäätmekäitluse.

Algas koostöö LowImpackiga

Korduvkasutatavat pakendit kasutatakse „Vana uueks“ protsessis, et klient saaks meile oma vana seadme tagastada.

Protsess toimib järgmiselt:

- Telia saadab kliendile laost LowImpacki pakendi.
- Klient pakendab oma vana seadme sellesse ja see liigub läbi pakiautomaadi Foxwaysse.

– LowImpack korjab pakendid Foxwayst jälle kokku, kontrollib, puhastab ja saadab uuesti Telia lattu.

– 2022. aastal oli meil selviisil stabiilselt ringluses 100 pakendit.

2023. aastal on kavas pakendite korduvkasutatavust vähemalt kümnekordistada.

2023. aasta aprillist alates on LowImpacki pakend saadaval pandipakendina Telia e-poes.

Jätkuvalt vähendasime paberarvete osakaalu ja tegime suure hüppe esinduste paberivabaks muutmise suunas. **2022. aasta lõpuks oli Diili klientidest lausa 99% ja Telia klientidest pea 96% paberarvetest loobunud.** 2023. aasta eesmärk Telia klientide osas on 97%.

Sarnaselt paberivaba arveldamisega oleme keskendunud sellele, et sõlmida ka lepingud paberivabalt. Oleme selleks arendanud keskkonnasõbralikud digikanalid ja vormistame valdava osa lepingutest elektrooniliselt. Digitaalselt vormistatud lepingud on kliendile iseteeninduses nähtavad ja lihtsalt leitavad. Plaanime paberivaba teeninduse osakaalu järgmistel aastatel veelgi kasvatada. Kõik ülalmainitud tegevused aitavad kaasa ka keskkonnateadlikkuse tõstmisele ja jalajälje vähendamisele.

Lisaks panime 2022. aastal aluse järgmistele teadlikkust tõstvatele projektidele:

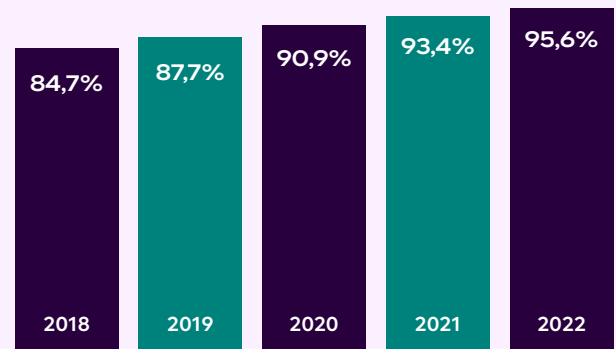
erakliendid – võtsime esindustes kasutusele roheseina, mille abil juhime klientide tähelepanu toodete keskkonnamõjule;

ärikliendid – 2022. aastal keskendusime selgemate keskkonnasõnumite loomisele ja rohelisemaid valikuid tegema kutsuvatele pakkumistele.

- lõime andmekeskuste kalkulaatori, milles saab klient läbi teha andmekeskuse mõju hindamise mõtteharjutuse.
- tegime eeltööd, et 2023. aastal saaks Telia tütarettevõtte Green IT võtta kasutusele seadmepargi keskkonnajalajälje kalkulaatori.

Meie ühiskondlikku panust ja teadlikkust aitavad edasi kanda ka Telia töötajad – selle kohta loe rohkem siit.

E-arvete osakaal

„Rõõmustav on näha, et meie poole pöörduakse üha enam palvega, et Telia jagaks oma jätkusuutlikkuse kogemuslugusid. Oleme välja otsinud eri teemade kõneisikuid ja koolitajaid ning toetame neid teabega. Telia eksperdid on aidanud tõsta meie klientide – ja laiemalt Eesti inimeste – teadlikkust digiprügi, elektroonika-jäätmete taaskasutuse ja muude keskkonnateemade kohta. Tagasiside on olnud positiivne.“

Hele Tammenurm, Telia kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise juht

Telia Eesti ASil on keskkonnajuhtimissüsteemi sertifikaat ISO 14001. Samuti on ettevõttel energijuhtimissüsteemi sertifikaat ISO 50001, mis on teinud Telia Eestist esimese Telia Company ettevõtte, kellele see on omistatud.

02

Digitaalne kaasatus

02 Digitaalne kaasatus

Oleme Telias välja selgitanud sihtrühmad, kes on oma digioskuste poolest Eesti ühiskonnas ebavõrdses seisus, et teaksime, kelle oskuste arendamisele esmajoones tähelepanu suunata.

259 000

kuni 18-aastased lapsed

266 000

seniorid

127 000

immigrandid

148 000

väike- ja keskmise
suurusega ettevõtted

17,5%

naiste osakaal
tehnoloogiasektoris

Telia üks olulisi ühiskondlikke ja sotsiaalseid eesmärke on muuta Eestis elamine ja töötamine läbi nutika ja kaasava digitaliseerimise paremaks. Digitaalse kaasatuse puhul tegeleme nii oma võrgu ja teenuste kättesaadavuse, ligipääsetavuse kui ka digioskuste

arendamisega. Uute tehnoloogialahendustega sammu pidamine nõuab aga järelaitamist nende puhul, kelle oskused ei ole piisavad või kelle ligipääs pole teistega võrdne. Telia on keskendunud eelkõige digitaalse kaasatuse parandamisele.

Ülevaade 2022. aasta olulisematest digitaalse kaasatusega seotud saavutustest

Digitaalse kaasatuse teemad on jõudnud viimase kahe aasta jooksul kõikide riikide peale kokku

1 000 000

inimeseni, kellest ligikaudu **338 000** on ees-
timaalased. 2022. aastal parendasime Eestis
85 000 inimese digioskuseid.

Tõstisime veelgi oma digitaalse kaasatuse eesmärki, sest varasem sai juba täidetud.

Uus eesmärk on jõuda 2025. aastaks grupi tasemel **kahe miljoni inimeseni**.

Eesmärk 2023. aastaks on jõuda **75 000 inimeseni Eestis**.

Women in Tech

Pöörasime 2022. aastal senisest enam tähelepanu naistele tehnoloogia sektoris ja Telias.

2022. aastal toimus kaks naistele suunatud programmi: „**Women in Tech**“ ja „**Naisjuhtide kiirendi**“. „**Cyber Battle of Estonia**“ pani Telia välja auhinna parimale tüdrukule.

Innustame uusi põlvkondi ja aitame kaasa sellele, et praegu tööturul oma kohta otsivad naised leiaksid selle just IT-valdkonnast.

- 2022. aasta oli märgiline innovatsiooni- ja tehnoloogiaarengu jaoks, sest Eestis toimusid pikalt edasi lükkunud 5G sagedusoksjonid.
- Telia avas Eesti esimese 5G võrgu 2020. aastal ning selle leviala kattis 2022. aasta lõpuks enam kui 50% Eesti elanikkonnast.
- 5G pakette kasutab ligi 100 000 klienti.

→ Vaata rohkem hariduslike programmide tabelist

Cyber Battle of Estonia

Panustasime jätkuvalt sellesse, et meie teenused oleksid kõigile hästi ligipääsetavad. Kahe aasta jooksul oleme tegelenud kolme suurema teemaga.

Digikeskkondade vastavus ligipääsetavuse ja WCAGi standardi nõuetega.

Alustasime avaliku veebi telia.ee enim külastatavate veebilehekülgede WCAGi standardi nõuetega vastavusse viimisega.

Praeguseks on avalikust veebist 80% nõuetele vastav.

2025. aasta suveks on meie veebikeskkonnad vastavuses ligipääsetavuse ja WCAGi standardi nõuetega.

Eesliinitöötajate koolitamine.

Oleme koolitanud 250 Telia klientide ja esinduste töötajat.

2023. aastal soovime teha veel kuus koolitust.

TV-platvormi, Telia Eesti oma TV-kanali Inspira ja video-on-demand (VOD) teenuse subtiitritega katmine.

Telia TV platvormil on loodud tehniline võimekus täielikult edastada erinevaid subtiitreid. Inspira ja VOD-teenusel on subtiitrid juba olemas ning oleme kokku pannud tööplaani järgmiseks viieks aastaks, et subtiitrite valikut veelgi täiendada.

Telia Eesti ligipääsetavuse projektijuht Jana Korberg toob välja, et päriselt toimivate lahendusteni viib vastavavaldkonnaekspertide kaasamine. Nii kaasati tarkvaraarendajate koolitamiseks eksperdid partnerfirmast Trinidad Wiseman ning eesliinitöötajate koolitamiseks Põhja-Eesti Taastusravikeskuse ja MTÜ Ligi-pääsetavuse Foorum eksperdid, tänu kellele said erivajadustega inimesed anda meile nõu endi kogemuste põhjal: „Näiteks oleme erivajadustega inimestega

(liikumispuudega, kurt ja pime inimene) kaardistanud meie esinduste klienditeekonna alates parkimisplatsist kuni esindusse ning teinud läbi prooviostu protsessid, et selgitada välja parenduskohad ning õnnestumised. Digikeskkondade kasutajatestide valimis on erivajadusega kliendid. Saame sellise praktilise kogemuse tagasiside põhjal väga head teavet, kuidas erivajadusega inimese vajadustega igas teenindussituatsioonis ja -kanalis paremini arvestada. Ka meie oma töötajate seas on inimesi, kes vajavad eritingimusi oma igapäevatöö tegemiseks. **Meie inimeste empaatiavõime on piisavalt suur, et isegi isikliku kokkupuuteta suudame mõista teema olulisust ning sellesse panustada.**“

Arendasime nutiesindusi.

Nutiesindused asuvad regioonides, kust tavalisi esindusi ei ole, ning nende eesmärk on pakkuda klientidele võimalust saada vajalikud seadmed kätte kodu lähedalt ning nõustamist ilma teenindusse sõitmata.

Esimene Telia digiesindus avati 2021. aasta lõpus Raplas.

2023. aasta aprillis alustab uus digiesindus tööd Paides.

Digitaalse kaasatuse teema oli läbiv ka mitmes hariduslikus programmis: IT-õpikoda „Noored koodi“ ja Telia digimentorite programm. Samuti praktikaprogrammid „Spark Academy“ ja „Solaride Academy“, Telia malle ning Heateo sihtasutuse praktikaprogramm.

→ Vaata rohkem hariduslike programmide tabelist

Telia hariduslikud programmid

Telia seisab tehnoloogiahariduse edendamise eest ja peab seejuures oluliseks nii digitaalse kaasatuse kui ka privaatsuse ja turvalisuse edendamist Eestis

2022. aasta oli Telia seotud järgmiste hariduslike programmidega

„Spark Academy“ praktikaprogramm Telia praktikantidele

2022. aastal oli kokku **69 praktikanti** (mehi 28, naisi 41), kellest **tööle värvati 36%**, mis on 14% kogu aasta jooksul värvatute arvust.

„Naisjuhtide kiirendi“ naistele, et suurendada naisjuhtide osalust IKT-sektoris

Koostöös Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ning Kanada ja Rootsi saatkonnaga. Telia oli kuldsponsor.

2022. aastal kuulutati programm esimest korda välja
Esimeses lennus alustas 25 naist (viis Teliast)

Heateo sihtasutuse praktikaporogramm haridusjuhtidele

Programm on toimunud Telias juba kolm järjestikust aastat ja igal aastal on Telia Eesti juhtkonnast kaks liiget mentordanud kaht koolijuhti.

„Women in Tech“ – Telia ümberõppeprogramm

Naistele, kes soovivad alustada karjääri IT-valdkonnas. 2022. aastal osales **50 naist** (15 Teliast). Ümberõppeprogramm e-õppe platvormil Coursera. Valikus oli 3 valdkonda: andmeanalüütika, UX-disain, IT-projekti juhtimine.

Telia IT-klubi infotehnoloogiaerialade tudengitele

2022. aastal oli kokku **120 osalejat**.

Kohtumisi oli kuus:

- aprillis – TV-arendus ja -haldus;
- mais – küberturbe teooria;
- juunis – küberturbe töötuba;
- septembris – andmekeskus Infonet DC infra- ja pilvetechnoloogia;
- oktoobris – võrguarendus ja -haldus;
- novembris – IT-infrastruktuuri ja rakenduste halduse automatiseerimine.

„Solaride Academy“ koolitusprogramm ja karjääripäev endistele ja praegustele solaraideritele

Telia on „Solaride Academy“ tehnoloogia-partner ning toetaja (toetussumma 2022. aastal oli 15 000).

Teemad karjääripäeval:

tuleviku kompetentsid, tööturu ootused, tehnoloogiaettevõttes töötamine.

2022. aastal võttis osa **42 solaraidert**, kellest kuus olid Telia töötajad.

Codesters.clubi tehnoloogiaringid gümnasistidele

Telia toetab programmi toimumist ja Telia eksperdid on noortele mentoriteks

Osavõtjate arv on aasta-aastalt kasvanud
2020 – **50**   2021 – **150**   2022 – **300**.

Spoofy õpetlik küberkiusu ennetav mäng algkassiõpilastele

Telia toetas mängu loomist ja toetab jätkuvalt selle arendamist.

2022. aastal tuli mäng välja ka ukraina keeles.

2021. aasta lõpuks oli veebiversiooni kasutanud üle **26 000 unikaalse kasutaja**

2022. aastal lisandus veel **25 000** unikaalset kasutajat.

Digikaasatuse projekt: Telia digimentorid seenioridele

Telia koostöös Tartu Ülikooliga

Kestus: 01.01.2022–30.09.2022.

Projekt julgustas noori tegutsema koos seenioridega. Koolilapsed kutsusid eakaid lähedasi mõlemale generatsioonile sobivasse sotsiaalmeediakeskkonda ja toetama neid keskkonna kasutamisel.

Kahjuks jäi osalejate arv oodatust väiksemaks. 50 asemel liitus **19 noort üle Eesti**.

Põhjuseks võib lugeda koroonapandeemiast kasvanud digisuhtluskoormust ning teadmatus, kuidas seenioridega kontakti luua.

2023. aastal jätkab Telia võimaluste leidmisega, kuidas eakate digioskuseid parimal moel arendada.

Küberürituste seeria „Cyber Battle of Estonia“

15–24-aastastele noortele
Telia Eesti eksperdid olid **40 finalist** mentorid.
Telia pani välja eriauhinna parimale tüdrukule

Küberkursused toimusid 2022. aastal:
mais – Paides ja Jõhvis;
juunis – Tartus, Tallinnas ja Pärnus;
oktoobris – finaalgõistlus Tartus, mida kanti üle Telia Inspira kanalis.

„Cyber Battle of Estonia“ on juba kolmandat aastat järjest toimuv küberürituste seeria, mis on suunatud 15–24-aastastele noortele. Võistluse eesmärk on tutvustada, kuidas kübermaailmas töötamine käib ning milliseid oskuseid ja teadmisi selleks vaja on. Ürituste seeria koosneb kolmest osast: küberturberkursustest, maakondlikest eelvoorudest ja lõppvõistlusest.

Malevatöö Telia esindustes

16–19-aastastele noortele. Malevlasi Tallinnas ja Tartus kokku läbi aastate:
2020: **20**   2021: **16**   2022: **13**.

Malevlased suhtlevad esindustes klientidega – nõustavad neid ja tutvustavad iseteeninduse kasutamise võimalusi. Ühtlasi saavad nad Teliast ka laiema ülevaate ja loodame, et kui koolid lõpetatud, leiavad nad tee tagasi Teliasse tööle.

IT-õpikoda „Noored Koodi“ programmeerimise õpetamise programm 6.–9. klassile

Telia on programmi toetaja

Nagu ka eelmisel aastal, osales programmis 2022. aastal **7 kooli**.

Kokku registreeris 160 õpilast ning programmi lõpus **sai tunnistuse 78**.

03

Privaatsus
ja turvalisus

Privaatsus ja turvalisus

Telia turbesüsteemid blokeerisid 2022. aastal üle 2,5 miljoni välismaalt tehtud petukõne, mis olid suunatud Eesti inimeste ja ettevõtete vastu.

EU Kids online'i andmetel on iga kuues laps Eestis puutunud kokku küberkiusuga. Telia eesmärk on tagada lastele ja noortele turvaline internetikasutus, sest just lapsed on eriti haavatavad internetis leiduvatele ohtudele, näiteks vanusele ebasobiva sisu peale sattumine ja küberkiusamine.

Ülevaade 2022. aasta olulisematest privaatsuse ja turvalisusega seotud saavutustest

Korraldasime laste privaatsuse uuringu

Muu hulgas selgus, et **iga neljas laps on internetis kokku puutunud mõne privaatsust riivava olukorraga:**

- kõige enam (17% kõigist vastanutest) puututakse kokku inetute, solvavate või õelate sõnumite saamisega;
- iga kümnes on langenud sotsiaalmeedia-konto või mängukonto varguse ohvriks;
- iga kümnes ütleb, et nendega on soovimatult ühendust võtnud mõni võõras täiskasvanu. Tüdrukute hulgas on sellega kokku puutunud 5% enam kui poiste seas;
- iga kümnes vastanud laps on saanud soovimatult seksuaalse sisuga pilte, videod või sõnumeid.

Menukas kampaania „Suurim julgus“ jäi 2022. aastal ära ning toimus 2023. aasta veebruaris. Kampaania asemel tegelesime lastevanemate **harimisega videoloengute kaudu** ja **Spoofy mängu** arendustega koostöös CGI-ga, et mäng saaks Tallinna ülikooli teadlaste abil 2023. aastal uue maailma.

→ *Vaata rohkem hariduslike programmide tabelist*

Privaatsus- ja turvalisusteemat kandsid ka mitu haridusprogrammi: **Telia IT-klubi**, „Cyber Battle of Estonia“ ning **Codesters Clubi tehnoloogiaringid**.

→ *Vaata rohkem hariduslike programmide tabelist*

Küberturvalisus

Küberturvalisus on aasta aastalt muutunud aina olulisemaks teemaks. Rünna- kude muutu- vad järjest automatiseeritumaks ja keeru- kamaks, kiire digitaliseerumine seab küber- turvalisusele uusi nõudmisi ning 2022. aastal suurenes oluliselt ka poliitiliselt motiveeritud rünna- kute maht. Küberturvalisuse valdkond on Telia jaoks üks olulisemaid valdkondi, kuhu pidevalt investeerime, et pakkuda oma klien- tidele parimaid lahendusi. Meie internetiühen- dused ärikliendile on täna väga kõrge turvali- sus-tasemega. Eelmise aasta alguses lisasime meie ärikliendi Turvanetile **DDOS kaitse**, mis aitas meie klientidel järjest sagenevate teenustökestusrünna- kutele edukalt vastu seista. Eraklientidele pakume omakorda **Safe teenust**, mis võimaldab sellega kaitstud arvutitele ja muudele nutiseadmetele kõrgei- ma taseme küberturvalisust.

Telia Eestis saavutused IT- ja turvalisuse valdkonnas ei ole jäänud tähelepanuta ka Telia Company tasandil. Kuna Telia teistel koduturgudel sellisel tasemel küberturbe- kompetentsi täna pole, siis 2022. aasta lõpus loodi Eestisse **küberturvalisuse seirekeskus** (SOC - Security Operation Center), mille arendustiim teenindab nii Eesti kui ka Telia Grupi kliente.

Kuigi Eesti ettevõtete küberturvalisuse tase järjest paraneb ja kaasaegseid küberturbe lahendusi võetakse järjest aktiivsemalt kasutusele, tuli Telia poolt tellitud ning Turu- uuringute AS-i poolt 2022. aasta lõpus

läbi viidud uuringust välja, et töötajate küberhügieeniga tegelemine ja nende sellealane koolitamine on jätkuvalt paljude ettevõtete jaoks paras väljakutse.

Seepärast töötaski Telia koostöös Rootsi IT-ettevõttega Nimblr AB välja lihtsa ja kättesaadava **uue põlvkonna e-koolitus- programmi**, mis aitab töötajaid etapiviisiliselt trennida, parandada nende küberturvalisuse alaseid teadmisi ja arendada praktilisi oskusi.

Koolitus on teemapõhiselt jagatud väikestesse plokkidesse ja ühe koolitussessiooni läbimine võtab keskmiselt 5 minutit, mis tähendab, et koolitusi saab teha tavaliste töörutiinide kõrvalt, ilma et see tööprotsessi segaks. Telia pakub uut küberkoolitusprogrammi oma äriklientidele alates 2023. kevadest ning see on kättesaadav **25-s erinevas keeles**.

2022. aasta lõpus tehti ettevalmistusi NATO küberkaitsekoostöö keskuse CCDCOE eest- vedamisel 2023. märtsis toimuvale küberkaitse õppusele **Locked Shields 2023 Partner Run**, mis on rahvusvahelise suurõppuse Locked Shields peaproov.

Locked Shields 2023 Partner Run õppusest võttis osa üle 500 küberturbe valdkonna tippspetsialisti, nende hulgas ka 40 Telia Eesti töötajat. Tihedas kübervaldkonna professionaalide konkurentsist tuli Telia Eesti meeskond teiseks, jäädes napilt alla Singapuri võistkonnale.

Telia IT-teenused vastavad standardi ISO 27001 (infoturbe juhtimine) nõuetele, mis kinnitab, et Telia tuvastab, hindab ja juhib turvariske korrapäraselt.

04
Telia
tööandjana

Telia tööandjana

Telia seisab selle eest, et kõiki inimesi – nii meie töötajaid kui ka kliente – koheldaks võrdselt hästi; et igaühel oleks võimalus olla alati kaasatud ja tunda ennast vabalt just sellisena, nagu ta on.

Isiklikud eesmärgid

2021 – eeltöö selleks, et edaspidi oleks kõigil Telia töötajatel võimalik siduda enda isiklikud eesmärgid Telia jätkusuutlikkuse eesmärkidega (keskkond, digitaalne kaasatus, turvalisus).

2022 – eesmärk, et 30% töötajatest püstitaksid isiklikud Telia jätkusuutlikkusega seotud eesmärgid. Tulemus: 32% töötajatest püstitasid oma isikliku eesmärgi.

2023 – eesmärk, et 50% töötajatest püstitaksid isiklikud Telia jätkusuutlikkusega seotud eesmärgid.

Meie ühiskondlikku panust suurendavad ühistegevused, mis on samuti seotud kolme fookusteemaga

Mitmekesisuse kuul toimusid Telia osalusel järgmised sündmused:

- paneeldiskussioon „Mitmekesisus töökeskkonnas. Kuidas eelarvamusi ja hirme vähendada?“ (Eesti Inimõiguste Keskus);
- töötoad pealkirjaga „Pane oma meeled proovile“, mille käigus sai läbida ratas- tooliga takistusrada, proovida sõrmendamist, viiPLEmist ja juhtkoortega töötamist;
- tutvumissündmused erilise kultuuri tundmaõppimiseks – külas käisid romad;
- Pride'i virtuaalne tähistamine.

Novembris tähistatakse **laste turvalisuse kuud**. Alustasime oma lastest ja võtsime

nad tööle kaasa. Näitasime, kuidas Telias televisiooni tehakse; õppisime, milline käitumine on internetis turvaline ja mida on vaja teada kodukeemiast; ning harjutasime insenerioskusi. Tulevikutalendid meisterdasid ka vaprasehelmeid, et toetada krooniliselt haigeid lapsi. Osales umbes 145 last ja 98 täiskasvanut.

Istutasime taas koos puid:

- iga töötaja sai asendada oma tööandjapoolse sünnipäevakingi istikuga;
- Telia töötajad istutasid Kuusalu vallas kokku ligikaudu 2500 puud.

Tegime ettevalmistusi ka 2023. aasta keskkonnakuu korraldamiseks, mille jooksul plaanime katta põhjalikumalt järgmised teemad: energia, roheline liikumine, meie keskkonnaeesmärgid, jäätmed ja ringmajandus.

Palgalõhe teadvustamine ja lahendamine

Telia Eesti sooline palgalõhe (kõikide mees- töötajate keskmise palga erinevus kõikide naistöötajate keskmisest palgast) on 21%.

Selle põhjuseks on struktuurne probleem: naiste suurem esindatus on madalamalt tasustatud tugistruktuurides ja meeste suurem osakaal on kõrgemalt tasustatud rollides tehnoloogias. Telias on tehnoloogias naisi vaid 20%.

- Palgalõhe vähendamiseks on loodud programme, mis pakuvad naistele tugivõrgustikku ja koolitusi, et nad saaksid liikuda juhtivatele kohtadele ja jõuda tehnoloogiasse. „Women in Tech“, kus osales 50 naist, kelles 15 olid Teliast.

Telia pakkus 2022. aastal Eestis tööd 1426 inimesele kokku 38. asukohas üle Eesti. Töökorraldus on paindlik, seega tööd tehakse kõikjalt Euroopast.

	Kõik kokku	Kodakondsus		Vanus			Erivajadustega töötajad	Sugu	
		Eesti	Muu	Alla 26	26-50	Üle 50		Mehed	Naised
Töötajad	1426	1415	11	97	1028	301	16	780	646
Keskastmejuhid	30	30			18	12		18	12
Tippjuhtkond	9	9			8	1		5	4
Alla 3-aastase lapsega töötajad	211						2	106	105
Kokku	1465	1454	11	97	1054	314	16	803	662

Võrreldes
2021. aastaga

-120
inimest

+7
välismaalast

+8
üle 50

- „Naisjuhtide kiirendi“, kus on kokku 25 naist, kellest 5 on Teliast.
- Lisaks lahendavad naiste osakaalu tehnoloogias suurendamise probleeme meie toetatud algatused: „Solaride Academy“, praktikaprogrammid ja IT-klubi.

→ Vaata rohkem hariduslike programmide tabelist

Lisaks oleme kehtestanud järgmised reeglid:

- kandideerimisel lõppvoorus peavad olema kandidaadid mõlemast soost;
- naisjuhtide osakaal peab peegeldama üldist soolist tasakaalu (eesmärk 50/50);
- juhtide koolitamine kaasava värbamise teemadel: eesmärk 2023. aasta lõpuks koolitada 100% juhte, 2022. aastal on täidetud eesmärgist 87%, palga ülevaastustel soolise võrdsuse jälgimine

Töötajate heaolu ja tööohutus

Ohutu töökeskkond on Telia põhitegevuse lahutamatu osa ja ettevõtte panustab vastutustundlikult ning järjepidevalt töökeskkonna kujundamisse. Tagame kõikidele töötajatele ja partneritele turvalise ning ohutu töökeskkonna, analüüsides ettevõtte tegevusvaldkonnast tulenevaid riske ja rakendades meetmeid õnnetuste ennetamiseks ja ärahoidmiseks. Samuti on meile oluline töötajate heaolu ja vaimne tervis.

Meie peamised tegevused:

- Töötajate kaasamine tööohutuse ja heaolu teemadesse
- Riskide ohjamine
- Töötervishoiu, -ohutuse ja heaolu süsteemi pidev parendamine
- Regulaarsete ohutuse ringkäikude läbiviimine kõikides Telia asukohtades
- Erinevad füüsilist ja vaimset tervist toetavad seminarid, loengud, sportlikud üleskutsed, sh Telia Spordiklubi.

Ülevaade 2022. aastaks töötajatega seotud eesmärkidest ja nende saavutamisest

Saavutatud eesmärgid:

- Haiguste tõttu kaotatud tööaeg: eesmärk 2%, tulemus 1,98%.
- Töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteem vastab ISO nõuetele ja on suunatud ettevõtte jätkusuutliku toimimise tagamisele (0 mittevastavust).
- Tööõnnetuste tõttu kaotatud tööaeg on minimaalne: eesmärk 0, tulemus 0.
- Töötajatel on regulaarne juhi tähelepanu ja toetus (personaalsed kohtumised vähemalt kord kuus): eesmärk 95%, tulemus 98%.
- Vabatahtlik lahkumine ettevõttest: eesmärk 13% (alla turu keskmise), Telia Eesti 10%.

Saavutamata eesmärgid

- Töötajate üldine heaolutase on kõrge: eesmärk 83%, tulemus 82%.

Telia Eesti ASil on töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteemi sertifikaat ISO 45001 alates 2016. aastast.

05

Järelsõna

Järelsõna

2022. aasta märksõnad olid 5G areng, suurenenud küberohud ja roheline energia

Möödunud aasta tõi telekomiturule nii suuri katsumusi kui ka võimaluse investeerida digiühiskonna tulevikku. Eesti juhtiva telekomija IT-ettevõttena tajume just keerulisematel aegadel oma rolli olulisust ja vastutust siinse ühiskonna ees. Mõtleme pidevalt, kuidas luua oma tegevustega võimalikult paljude inimeste ja ettevõtete jaoks pikaajalist väärtust.

Oleme teinud Eestis iga kümne aasta järel telekommunikatsioonisektoris uue tehnoloogilise arenguhüppe. Selleks, et saaksime juba lähemas tulevikus nautida 5G-tehnoloogia tõelist potentsiaali, on vaja kõigepealt rajada ulatuslik 5G-võrk. On positiivne, et riik jagas 2022. aastal sagedusplokid 3,6G Hz ja 700 MHz sagedusalades, mis võimaldab meil pakkuda 5G-tehnoloogia eeliseid järjest enamates piirkondades nii linnas kui ka maal.

5G arengu kõrval saab välja tuua, et 2023. aasta lõpuks sulgeb Telia Eestis oma 3G-võrgu, olles ühtlasi esimene sinne mobiilsideoperaator, kes seda teeb. Näiteks tarbib meie suletav 3G-võrk märgatavalt suuremas koguses elektrienergiat kui uuemad 4G- ja 5G-võrgud. Samal ajal vabaneb peale 3G sulgemist võrguressurss, mida saame kasutada just uuemate tehnoloogialahenduste juures. Seega on vanema võrgutehnoloogia sulgemisel otsene mõju nii energiaefektiivsusele kui ka keskkonnahoiule.

Innovatsiooniga käib kaasas ka riskide maandamine. Küberrünnakud muutuvad järjest automatiseeritumaks ja keerukamaks, kiire digitaliseerumine seab küberturvalisusele uusi nõudmisi ning möödunud aastal suurenes oluliselt ka poliitiliselt motiveeritud rünnakute

maht. Küberturvalisuse valdkond on meie üks prioriteete, kuhu pidevalt investeerime, et oma klientidele parimaid lahendusi pakkuda.

Küberturvalisuse kõrval on väga oluline meie tegevuse ja samuti pakutavate teenuste keskkonnasäästlikumaks muutmine, et nii meie enda kui ka meie teenuste kasutamise jalajälg oleks võimalikult väike. Eelistame alati kvaliteetseid ja kauakestvaid seadmeid, mida saab võimalikult kaua kasutada või ka uuele kasutusringile suunata. Telia ise ning meie andmekeskuste kliendid on juba aastaid kasutanud taastuenergiat. Päikeseenergia kasutust mobiilimastide juures hakkasime testima eelmisel aastal ning 2023. aastal on plaanis viia juba suurem hulk mobiilimaste üle päikeseenergiale.

Kuigi oleme viimastel aastatel seisnud silmitsi mitmesuguste kriisidega, loodan, et Eesti areng digiteekonnal ei peatu ning Telia saab seda omalt poolt toetada, jätkates investeerimist oma sidevõrkudesse ning innovatiivsete tehnoloogialahenduste arendamisse. Kiire digiarengu juures ei tohiks me unustada neid, kes on mingil põhjusel oskuste ja võimaluste tõttu ebavõrdses seisus. Oleme võtnud fookuse toetada kriisides just kõige haavatavaid kliendirühmasid, olgu selleks siis lapsed või seniorid. Algatustes, mis aitavad vähendada ebavõrdsust ühiskonnas, loovad muutust kiiremini need, kus on ühise eesmärgi nimel tegutsemas mitu poolt üheskoos: riik, ülikoolid, mittetulundusorganisatsioonid, startupid ja eri suuruses ettevõtted.

Just sellist head koostööd sektorite vahel oleme saanud teha nii Ukraina sõjapõgenike

aitamisel, noorte tehnoloogiahariduse edendamisel, vanemaealiste harimisel kui ka naiste võimestamisel tehnoloogias.

Ukraina sõja puhkedes tahtsime olla toeks põgenikest lastele – annetasime seadmeid koolitööks ja toetasime lastele vaimse tervise ja traumatuge pakkuvat mängu „Triumpf Health“.

Lisaks ühiskondlikule panusele mitmesugustesse digitaalse kaasatuse algatustesse kasvatas Telia 2022. aastal ka oma investee-ringute mahtu Eestis: kui tavapäraselt jääb see suurusjärku 50 miljonit eurot, siis 2022. aastal küündis investee-ringute kogusumma ligi 60 miljoni euroni. Mahukamate investee-ringute hulka kuulusid just 5G-võrgu ja optilise püsivõrgu ehitused ning küberturbela-henduste arendamine.

Elame küll suurte muutuste ajal, kuid soovime jätkata oma investee-ringu ja panusega kohaliku digiühiskonna arendamisse. Oleme tänulikud kõigile oma klientidele ja partneritele, tänu kellele see võimalik on, sest ainult koos saame Eestis positiivseid muutusi ellu viia!

Holger Haljand

Telia Eesti tegevjuht

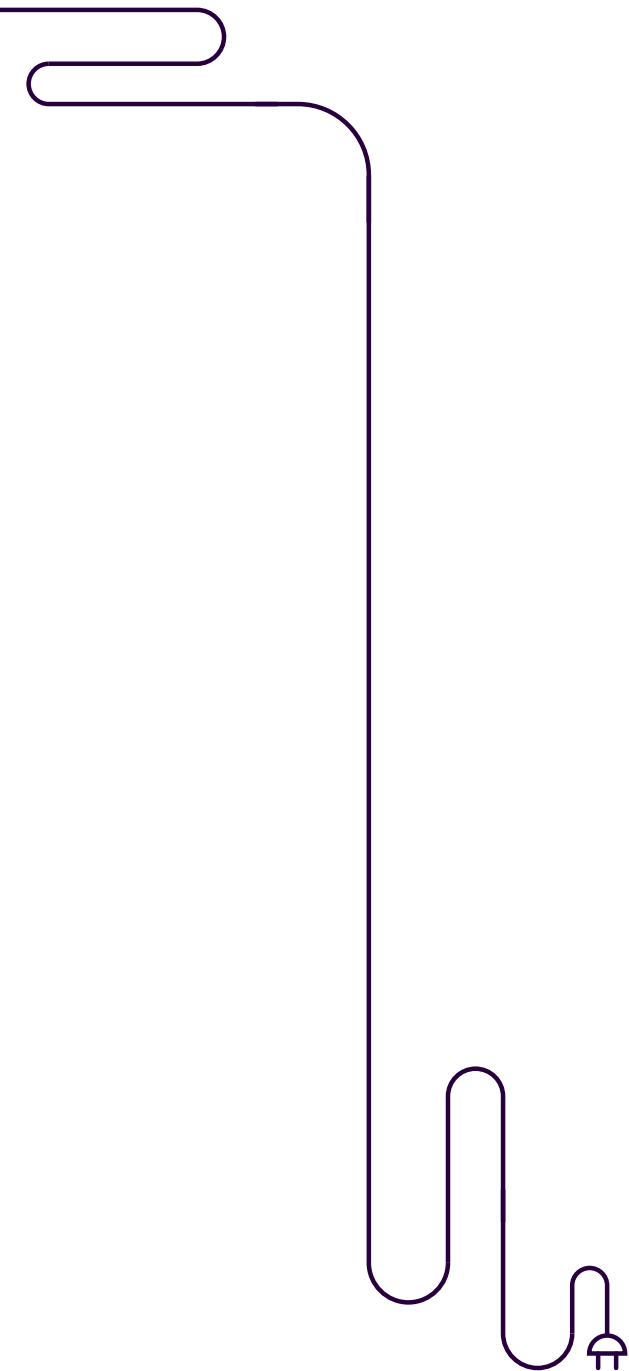
**VASTUTUSTUNDLIKU
ETTEVÕTLUSE INDEKS
KULDASE 2022**

2020: 81%
2021: 68%
2022: 72%
2023: 71%

SUSTAINABLE
BRAND INDEX

Kõigil nimetatud aastatel on Telia Eesti olnud ka oma valdkonna esikohal (industry leader)

Julgelt parema poole!

Kui Teil tekkis küsimusi või ettepanekuid, võtke meiega kindlasti ühendust:

Kristiina Maasik

Telia Eesti juriidilise üksuse juht
Kristiina.Maasik@telia.ee